

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 105:9

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, Zwolle; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosbeide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Loos, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meina, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr J. C. Rullmann, Utrecht; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; E. Visser, Arnhem; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielinga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-uitgevers:
OOSTERBAAN & IJ. COINTRE, Goss.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Aboonement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentie: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: De Chr. „Persoonlijkheid” in onzen tijd, I. — Uit de Schrift: Jona, I. — Kerkelijk Leven: Synode-Instructie, X. — Geestelijke Adviezen: Openbare schuldbeelden bij gelovigen huwelijk. — Literatuur en Kunst: De bruid van het Gloriedal. — Zending en Evangelisatie: De Zondingsfilm. — Uit de Buitenlandsche Kerken: Zending onder de Kaffers in Z.-Afrika. Niet meer dan blijk. Geref. Theol. school te Elberfeld. — Perschoonw. — Boekbespreking. — Gen. Synode te Groningen. — Kerknieuws.

DE CHRISTELIJKE „PERSOONLIJKHEID” IN ONZEN TIJD.

I.

De vraag zou gedaan kunnen worden, of met het algemeener worden van de welvaart, met het toenemen van het sociaal „geluk”, met het voor de massa opengaan van allerlei, tot dusver voor velen gesloten levenssferen, met het inrichten van volksbibliotheken, volksuniversiteiten, en dergelijke, ook inderdaad de kracht van de persoonlijkheid in 't algemeen groter is geworden.

Immers naast de vraag of de persoonlijkheid ontplooiingsmogelijkheid heeft, mag en moet toch ook die andere gesteld worden: *wat het resultaat is van allerlei pogingen om de persoonlijkheden tot ontplooiing te brengen.*

Daar rijzen dan vragen als deze: is de persoonlijkheid van den mensch in onze dagen werkelijk een éénheid of leeft deze mensch onder den ban van een zekere tweedheid of innerlijke verscheurdheid? Heeft de moderne mensch geleerd het totaal van zijn persoonlijkheid evenwichtig en toch met de juiste mate van energie te geven aan het samenlevings-totaal, dat eenzijdig hem noodig heeft, en anderzijds voor hem zelf weer noodig is, om tot zijn recht te komen? Heeft onze tijd, met zijn ontzaglijke voorraad van scholen, instituten, cursussen, opleidingen, studie-kringen, en wat dies meer zij, de menschen sterker gemaakt, zoodat ze nu als werkelijk beter gewapend staan in den strijd des levens?

Deze vragen zijn natuurlijk met een zeer groot aantal nog aan te vullen en te vermeerderen.

We stellen ze evenwel — en we meenen, dat het zóo voldoende is, — om te laten merken, dat er toch zekere verwachtingen mogen aanwezig zijn, dat er zekere hoop mag worden gekoesterd, dat het vele, dat onze tijd den menschen biedt, ook in de persoonlijkheid en in de kracht van die persoonlijkheid een weerslag en een loon zal vinden.

„Maar” zoo zal iemand zeggen, „wat verstaat ge in dit geval onder „persoonlijkheid?”

Deze vraag komt niet onverwacht.

Immers het begrip „persoonlijkheid” heeft geen vasten inhoud. De een bedoelt door dit woord *dit*, en de ander iets anders.

Het woord wordt, in het dagelijksche spraakgebruik vooral, meermalen gebruikt in den zin van „een man uit één stuk” of ook wel „een krachtfiguur”.

Bij een dergelijk gebruik is er natuurlijk iets in van een tautologie, een tweemaal hetzelfde zeggen, wanneer we spreken over een „krachtige persoonlijkheid”.

Anderen gebruiken het woord „persoonlijkheid” in dien zin, dat ze er onder verstaan speciaal iemand, die ongewoon goed weet, wat hij wil — wat dan vaak synoniem is met wat „doordrijvend”, „koppig”, of iets dergelijks.

Weer anderen zijn er, die van een persoonlijkheid spreken, wanneer ze bedoelen, iemand, die door min of meer mystieke oorzaken, een overwegend invloed op hun omgeving uitoefent. De oogopslag van dezen, die „overtuigde” wijze, waarop ze spreken, soms ook de imponerende gestalte, die ze ontvingen maakt hen dan tot „persoonlijkheden” in hun kring.

Zonder meer bedoelen wij, wanneer we in deze artikelen spreken over „de christelijke persoonlijkheid”, het woord „persoonlijkheid” in geen van deze beteekenissen.

Het is trouwens de vraag, of het in vele gevallen niet onjuist wordt gebruikt. Maar daarover spreken we thans niet.

Wij verstaan onder persoonlijkheid datgene, wat ieder heeft als het hem alleen en hem geheel eigene.

Ieder levend mensch is een „ik” en die „ik” heeft een

menschelijke natuur; stoffelijk en psychisch uit zich die natuur; de onsterfelijke „ik”, door God in 't leven geroepen, heeft bij de openbaring van het leven in de gevarieerdheid van den individu, dat eigene in zijn openbaring, dat hem tot een persoonlijkheid maakt; van alle andere persoonlijkheden onderscheiden, volkomen éénmaal aanwezig.¹⁾

De eigenaardigheid van die persoonlijkheid hangt samen met allerlei erfelijke factoren; met gegevens omtrent het milieu; met belevingen en ervaringen; met de opvoeding, die werd ontvangen; met onderbewuste of onbewuste ondergaans invloeden. Maar telkens weer is bij ieder levend mensch het resultaat zóo, dat er is, dat eigene, dat zijn „ik” onmiddellijk herkent als „van Mij”.

Bij een harmonische levensontwikkeling nu, zal er, zooals gemakkelijk te verstaan is, tweemaal noodig zijn. In de eerste plaats moet er harmonie zijn in de persoonlijkheid zelf.

Indien innerlijke verscheurdheid die persoonlijkheid krachteloos maakt, kan ze voor de anderen, voor de omgeving, voor het breede leven niet veel betekenen.

Bovendien moet, zal de persoonlijkheid tot haar recht komen, de individu zelf zich bewust zijn, wat hij is en wat hij kan en wil. De „ik” heeft koninklijk regiment te oefenen over de gaven en talenten, die hij bij zichzelf aanwezig weet. Maar dat niet alleen, hij heeft ook de bijzonderheden, de mancoeringen, de „teint” van zijn eigen persoonlijkheid wel te kennen.

Dat is het groote privilege, dat voor den mensch zelf omtrent hemzelf is weggelegd.

Want hoe goed anderen ons kunnen kennen hoezeer liefde vernag heimelijke gelachten en verdronken aandoningen te lezen van ons gelaat of te verstaan uit ons gehoor, — ons allerdiepste is voor ieder mensch verborgen; slechts wijzelf kunnen „door onzen geest, die in ons is” de „diepten” van ons eigen geestelijk zijn onderzoeken.

Het is nu voor een harmonisch leven niet voldoende, dat de innerlijke harmonie aanwezig is, we moeten ook zelf onszelf kennen, opdat we — daar immers „leven” altijd beteekent: „zich openbaren” — onze eigen harmonische persoonlijkheid kunnen instellen op het breede leven zóo, dat er aansluiting aan dat leven wordt verkregen.

Vele evenwichtige figuren zijn onevenwichtig geworden in hun levensopenbaring, omdat ze in 't leven een plaats verkozen of zich lieten welgevallen, waar ze niet pasten; waar de harmonie met hun innerlijk zijn niet was te vinden.

Soms was dit 't geval, ondanks 't feit, dat de personen zelf zich toch wel van te voren van de ontstaande disharmonie bewust waren; soms ook was 't zóo — en dit was misschien wel meestal het geval — omdat de personen zichzelf niet kenden; en ook diensgevolge zich meer lieten leven, dan dat ze leefden.

Uit het gezegde zal het duidelijk zijn, dat naar ons inzien eerst dan van een evenwichtige openbaring van de „persoonlijkheid” kan worden gesproken, wanneer iemand het hem geheel eigene, harmonisch bezit en beheert, en tegelijkertijd dit bezit en deze heerschappij gericht wordt op de wereld en het leven rondom, zoodat die persoonlijkheid met de andere, een levend en organisch geheel vormt.

Heeft dan dus ieder mensch een eigen persoonlijkheid?

Ongetwijfeld.

Alleen maar er zijn er, die wel hun bezit hebben, maar er niet mee werken op zulk een wijze, dat het als een waardevol bezit kenbaar kan worden.

Er zijn ook anderen — en zij zijn veel meer in aantal, die ook het eigene bezitten, maar die in stage innerlijke verscheuring, nimmer komen tot het kennen van „het zelf” of het ordenen van „het zelf”, zoodat ze nimmer worden datgene, wat ze zijn konden.

Dat het de zonde is, die hier verwoestend werkt, behoeft zeker niet expres te worden gezegd. Ook die zonde

¹⁾ Over de organisatie van de persoonlijkheid, de verbinding tusschen „ik” en „natuur”, tusschen „ik” en „het psychische” enz. hoop ik eerlang in „de Gereformeerde School” mijn gedachten breder uiteen te zetten en te adstrueren.

evenwel kan op alle mogelijke wijzen invloed oefenen en direct en indirect staat tenslotte elke persoonlijkheid onder haar ban. Zoo gezien is elke overwinning van de innerlijke verscheurdheid genade-vrucht; en eerst dan wordt de grootste innerlijke breukte geheeld, wanneer naar het zóo bekende woord van Augustinus „ons hart rust vindt in God”.

Ook zonder bijzondere genade evenwel kan de mensch — zij 't dan ook niet in zijn betrekking met God — het ver brengen in dat vinden van de harmonie in zijn eigen bestaan en dat vinden van de harmonie met het leven rondom.

En ieder mensch, die in staat is dat eigene eenigszins te ordenen, te beheerschen en aan te wenden, kan zijn persoonlijkheid tot openbaring doen komen.

Zoo gezien kunnen we dus van een persoonlijkheid spreken bij Johannes, de apostel der liefde, zoowel als bij den Boanerges; bij den voortvarenden Petrus, maar niet minder bij den bescheiden Andreas.

En als we zóo over „persoonlijkheid” een gedachte hebben gevormd, kunnen we trachten, de vragen, in 't begin van dit artikel gesteld, te beantwoorden.

J. W.

UIT DE SCHRIFT.

Jona.

1.

Jona in den storm.

Jona, de profet des Heeren ontvangt de opdracht van God om naar Ninivé te gaan en in den naam des Heeren tegen die groote stad te prediken, omdat de boosheid in dit centrum van heidensch leven opgeklimmen is voor Gods Aangezicht.

Maar Jona is onwillig.

Hij rekent met de mogelijkheid, dat de Heere ten slotte aan Ninivé genade zal bewijzen en daartegen komt zijn hoogmoedige Joodsche hart in verzet.

Hij wil wel heil voor Israël, maar niet voor de volken der wereld.

Daarom tracht hij God te ontloopen.

Hij zal zoo ver mogelijk wegyuchten. In plaats van Oostwaarts, in de richting van Ninivé vlucht hij Westwaarts naar Tarsis, dat gold als het einde der aarde.

Een schip van de groote vaart zal hem daarheen voeren.

De havenstad Jafó is spoedig verlaten.

Het water van de Middellandsche Zee omspoelt zijn kiel.

De kust is reeds uit het gezicht.

Jona is ontkomen en hij kan, naar het schijnt, gerust zijn.

Ninivé zal van hem het Woord Gods niet hooren.

Dwaze Jona!

Als of iemand vluchten kon van het Aangezicht des Heeren!

Roept God niet van het Oosten en van het Westen?

Hoort, daar gaat de wind zich verheffen.

Een storm steekt op, zoo hevig als deze zeelieden nog nimmer beleefden.

Het sterke schip dreigt te breken.

De zeelieden komen in grooten nood.

Zij werpen, om het schip te verlichten, het scheepsgereedschap overboord en zij roepen tot hun goden.

Maar het gevaar wordt al grooter.

Dra wordt Jona als de oorzaak van den hun dreigenden ondergang ontdekt.

Hij belijdt, dat hij beproefde zich aan zijn goddelijken last te onttrekken.

Het wordt hun duidelijk, dat goddelijke toorn in den storm zich op hem wierp.

En hoewel aarzelen en alleen door den uitersten nood gedrongen, brengen zij Jona ten offer.

De profet wordt in de zee geworpen.

W.